

Městská knihovna Jablonec nad Nisou, p.o.

Zpráva o činnosti za rok 2011

**Zpracoval: Mgr. Zbyněk Duda
ředitel knihovny**

I. Městská knihovna Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace

Knihovna města Jablonce nad Nisou je:

- základní knihovnou s univerzálním knihovním fondem,
- příspěvkovou organizací od 01.04.1996,
- evidována u Ministerstva kultury ČR pod číslem 2375,
- pověřena Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci výkonem regionální funkce,
- institucionálním členem Svazu knihovnických a informačních pracovníků ČR (SKIP),
- členem Sdružení uživatelů knihovních systémů Lanis (SKAT),
- členem pracovní skupiny knihoven Eurex při Euroregionu Nisa.

Knihovna podle zákona č. 257/2001 Sb., v platném znění a v souladu se zřizovací listinou:

- zabezpečuje všeobecný a rovný přístup ke kulturním hodnotám a informacím obsaženým ve vlastních fondech,
- umožňuje veřejnosti přístup k informacím na internetu,
- dle licenčních podmínek poskytuje informace z elektronických databází.

Knihovna nabízí a poskytuje tyto služby:

- půjčování knih a časopisů, včetně volných knihovních jednotek z regionálního výměnného souboru,
- půjčování CD, DVD, CD-rom dle licenčních podmínek,
- přístup k internetu i wi-fi připojení ve studovně,
- meziknihovní výpůjční službu,
- eDDO - elektronické dodávání dokumentů,
- rezervační službu (objednávání volných knihovních dokumentů, rezervace půjčených dokumentů),
- on-line katalog včetně katalogu regionálního výměnného souboru,
- bibliograficko-informační službu,
- regionální literaturu a informace, náhled do novodobých kronik města, usnesení rady i zastupitelstva města,
- přístup do databáze CO TO JE? - elektronická Ottova encyklopedie, Malá československá encyklopedie a encyklopedie Universum; do databáze ASPI, SOLÓN (znění předpisů, nařízení, metodických pokynů z finanční oblasti, legislativy obcí a měst, také informace, dokumenty a adresáře z oblasti působení veřejné správy), databáze TAMTAM - mediální část (plné znění článků z novin, časopisů, zpravodajských relací) a vědomostní část,
- přístup do národní digitální knihovny historických knižních fondů MANUSCRIPTORIUM,
- PC Translator - překladač textů i www-stránek Č - An, Ně, Fr, Ru, Šp, It. ,
- Zoomtext 9, Bizon, digitální lupa Compact,
- půjčování čtečky elektronických knih,
- bibliobox HERBIE pro vracení knihovních jednotek,
- knihovnicko-informační lekce pro základní a střední školy, autorská čtení, cestovatelské besedy a přednášky, hudební besedy pro školy a další zájemce, besedy o historii města a regionu, výstavy fotografií a výtvarných prací, soutěže pro děti i dospělé,
- prodej vyřazených knih a kopírování,
- rozvoz knih imobilním čtenářům,

a v rámci výkonu regionální funkce:

- nákup, kompletní zpracování a distribuci knižních fondů na obecní a městské knihovny regionu,
- organizaci výměnných souborů,
- on-line katalog výměnných souborů,
- přímou metodickou pomoc veřejným knihovnám,
- poradenské služby a odborné konzultace v knihovnické problematice,
- aktualizace a revize knihovních fondů,
- zpracovává statistické rozbory činnosti veřejných knihoven regionu.

Knihovna sídlí v budově staré radnice na Dolním náměstí 1. Ke své činnosti využívá také čtyř poboček rozmístěných v jednotlivých částech města:

- pobočka Janovská v budově Centra sociálních služeb v Palackého ulici 63, Jablonec n. N., PSČ 466 04,
- pobočka Kokonín v Kulturním domě v Dělnické ulici 327, Jablonec nad Nisou, PSČ 468 01,
- pobočka Mšeno v budově Základní školy v Mozartově ulici 24, Jablonec nad Nisou, PSČ 466 04,
- pobočka Šumava v budově Základní školy v ulici Na Šumavě 43, Jablonec nad Nisou, PSČ 466 02.

Hlavní budova i pobočky, kromě Janovské, jsou bariérové a nejsou uzpůsobeny k poskytování služeb imobilním občanům.

Knihovnu tvoří šest oddělení:

- oddělení půjčoven pro dospělé čtenáře a pro děti a mládež,
- oddělení ostatních služeb (zajišťuje chod studovny, čítárny, multimediálního oddělení a poboček),
- oddělení zpracování fondu (zajišťuje akviziční činnost, katalogizaci, zpracování fondu),
- regionální oddělení (plní úkoly vyplývající z výkonu regionální funkce),
- audiovizuální oddělení (pro medializaci, propagaci, kulturní a vzdělávací činnost),
- ekonomicko - správní oddělení.

Statutárním orgánem knihovny je ředitel, jmenovaný do funkce Radou města Jablonce nad Nisou na základě § 102 odst.2 písm.b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

V knihovně pracovalo k lednu 2011 na 25 fyzických zaměstnanců, z toho 2 pro výkon regionálních funkcí. V přepočtu na celé úvazky 20,86 zaměstnanců. Po snížení provozního příspěvku a mzdových nákladů došlo v únoru 2011 k omezení provozních hodin na pobočkách a k ukončení dvou pracovních poměrů. Počet fyzických zaměstnanců klesl na 23, v přepočtu na plně zaměstnané na 19,85.

Knihovna je veřejnosti k dispozici: od pondělí do pátku ve studovně, v čítárně a v multimediálním oddělení od 08:00 do 18:00 hodin; v oddělení pro dospělé čtenáře v úterý a ve čtvrtek od 09:00 do 18:00 hodin, ve středu a v pátek od 09:00 do 17:00 hodin; v oddělení pro děti a mládež v úterý a ve středu od 12:30 do 17:00 hodin, ve čtvrtek a v pátek od 09:00 do 12:00 a od 12:30 do 17:00 hodin. Úterní a středeční dopoledne na oddělení pro děti jsou vyhrazena pro knihovnické lekce, exkurze a tvůrčí dílny. Audiovizuální oddělení je přístupno veřejnosti dle aktuální programové nabídky. Pobočka Janovská je k dispozici v úterý od 15:00 do 17:00 hodin; pobočka Mšeno v úterý od 12:00 do 17:00 hodin; pobočka Kokonín ve středu od 10:00 do 17:00 hodin a pobočka Šumava od 13:45 do 17:00 hodin. Dopoledne na pobočkách Mšeno a Šumava je vyhrazeno pro potřeby žáků základních škol, ve kterých jsou městské pobočky umístěny.

II. Cílové a další mimořádné úkoly

Cílové úkoly na rok 2011:

1) Spustit službu vracení vypůjčených knihovních jednotek i v době uzavřených půjčoven prostřednictvím biblioboxu: V I.pololetí proběhla přípravná fáze, tj. příprava a realizace veřejné zakázky malého rozsahu a příprava designu návratového boxu. Ve spolupráci s oddělením investiční výstavby se řešilo umístění boxu na Dolním náměstí. Ve II.pololetí pak proběhla samotná montáž a instalace návratového boxu značky Herbie a od pátku 5. srpna byl box uveden do provozu. Bibliobox umožňuje vracení knih, časopisů, CD i DVD kdykoliv, a to i mimo obvyklé otevírací hodiny, v sobotu, v neděli i ve svátek.

2) Realizovat revize v těchto obecních knihovnách: Líšný, Albrechtice, Jílové, Vlastiboř, Maršovice, Zlatá Olešnice: Naplánované revize byly ve výše uvedených knihovnách provedeny.

3) Ve spolupráci se zřizovatelem pokračovat ve službě Rozvoz knih imobilním čtenářům: Rozvoz probíhal pravidelně s frekvencí 1x za měsíc. O službu projevilo během roku zájem 13 osamocených imobilních čtenářů, pro které se rozvezlo 786 knih.

4) V součinnosti s MěÚ koordinovat provozy jednotlivých oddělení během plánovaných opravných prací: Ve II. pololetí probíhaly rozsáhlé revizní práce na elektroinstalaci v hlavní budově a na používané

elektrické spotřebiče, včetně poboček. Koordinace prací s provozem proběhla bez omezení výpůjčních procesů. Stejně tak tomu bylo v případě výměny vnitřních skleněných dveří do vstupní haly.

5) Využití vzdělávacích kurzů z projektu Zvýšení adaptability zaměstnanců organizací působících v sekci kultura prostřednictvím Unie zaměstnavatelských svazů: V I. pololetí jsme využili kurzů anglického jazyka, komunikačních dovedností, řízení lidských zdrojů a inovativního knihovnického kurzu. Ve II. pololetí jsme využili kurzů Bezpečnost informačních technologií a pokračovali v jazykových kurzech. Kurz Změny a nové postupy v ekonomické praxi byl přeložen do dalšího roku. Vzdělávání bylo hrazeno z prostředků operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ke konci roku jsme využili možnosti a požádali o náhradu nákladů za jízdné a místní přepravu. Žádost bude posuzována v roce 2012.

Další mimořádné úkoly roku 2011:

- Zajistit přechod na nového dodavatele plynu.
- Zajistit přechod na nového dodavatele elektrické energie.
- Zajistit přechod na nového operátora mobilních hlasových služeb.
- S redukcí provozní dotace upravit pracovní úvazky a pracovní náplně, upravit provoz poboček, zpracovat podklady k provozu poboček.
- Zpracovat podklady pro optimalizační studii K Develop.
- Spustit on-line službu objednávání dokumentů uložených v hlavní budově prostřednictvím Clavia.
- Umožnit absenční půjčování elektronické čtečky.
- Zpřístupnit zpětně obálky a obsahy významnější regionální literatury z fondu studovny a výměnného fondu v katalogu Clavius.
- Podpořit organizačně a pomoci v propagaci mezinárodní výtvarné soutěže Euroregionu Nisa: Krakonoš, Krabat - znáte je?
- Pomoci v přípravě mezinárodní povídkové knihy Zapomenuté velikonoční vajíčko v rámci aktivit skupiny knihoven Eurex.
- Připojit se ke kampani Březen - měsíc čtenářů, Světový den knihy a autorských práv, Týden knihoven, Den pro dětskou knihu, propagace Britského centra.
- Připojit se k městským akcím Den kulturního dědictví, výstava Amos, Skřítek pastelka.
- Na podporu čtení zajistit distribuci čtenářských pasů a deníků.
- Zpracovat podklady a vyhodnotit situaci v celostátním projektu PIK (grantový internet v knihovnách).
- Zpracovat smlouvy a podklady k žádosti VISK 3 2012 revizní moduly pro knihovny regionu.
- Přípravit exkurze do nové MěK Semily a Univerzitní knihovny TU Liberec.
- Vydat knižní záložky, vytvořit výroční logo pro internetové stránky a uspořádat přednášky věnované jednak dějinám knihovny, jednak prvnímu řediteli městské knihovny Juliu Streitovi u příležitosti výročí 90 let od otevření Německé čítárny města Jablonce nad Nisou (Die Deutsche Lesehalle der Stadt Gablonz a. N., 01.04.1921).

Cílové i další mimořádné úkoly byly splněny.

III. Základní statistické údaje

V rámci programu statistických zjišťování zpracovala městská knihovna pro potřebu Ministerstva kultury ČR roční výkaz o knihovně za rok 2011 (Kult(MK) 12-01). Statistické údaje jsou čerpány z podkladů elektronického systému Clavius, popř. z pomocných soupisů ať již v elektronické, nebo papírové podobě. Níže jsou uvedeny některé základní statistické údaje:

Počet výpůjček	302 941
Počet návštěvníků fyzických	90 966
Počet návštěvníků virtuálních	20 285
Návštěvníci využívající internet	13 371
Registrovaní čtenáři	5 083
Z toho čtenáři do 15 let	1 585
Počet akcí	245
Stav knihovního fondu	103 625
Z toho regionální výměnný soubor	8 777

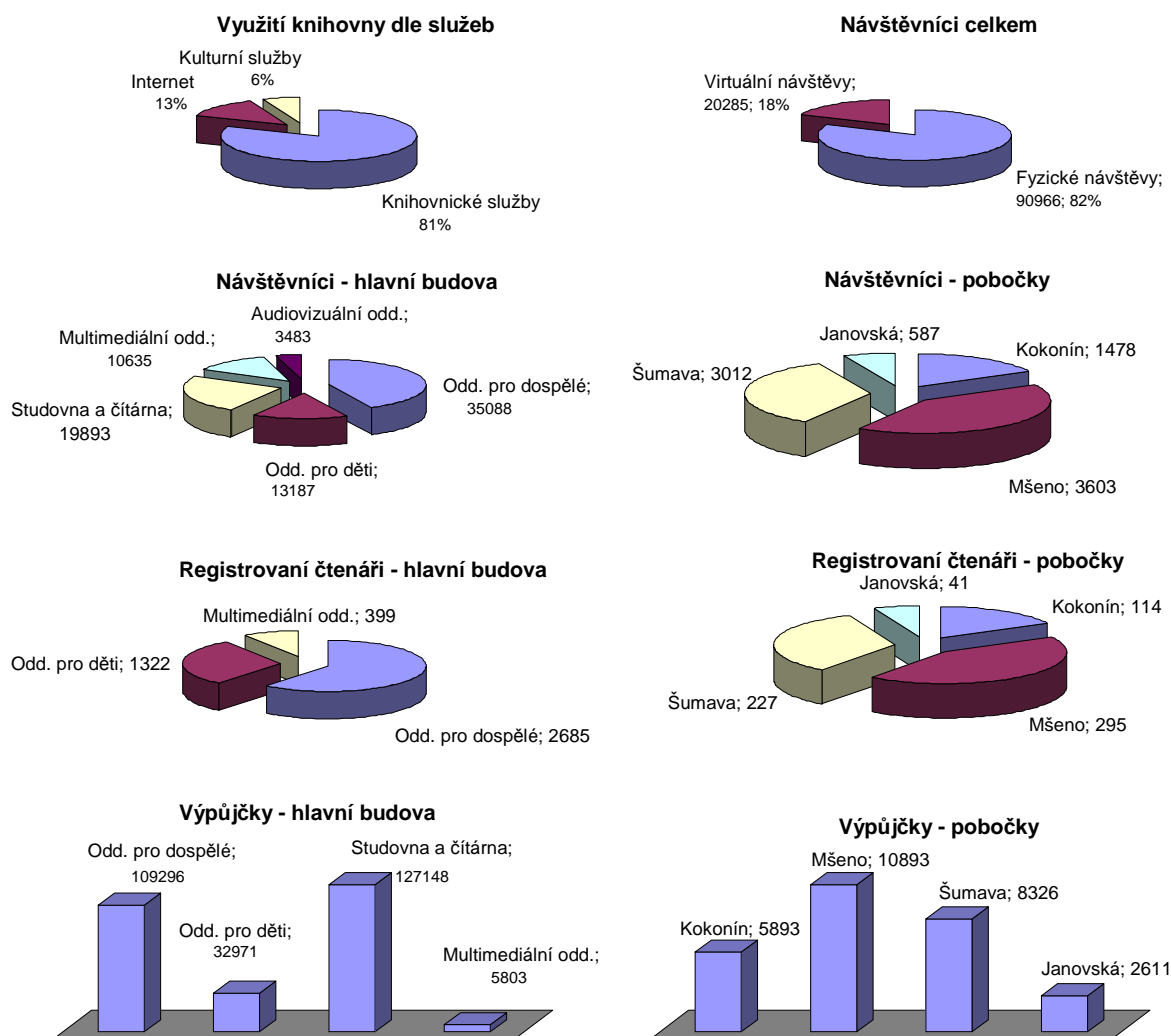
Knihovní jednotky celkem:

Knihy	100 781
CD romy	141
Zvukové dokumenty	2 131
Zvukově-obrazové dokumenty	572

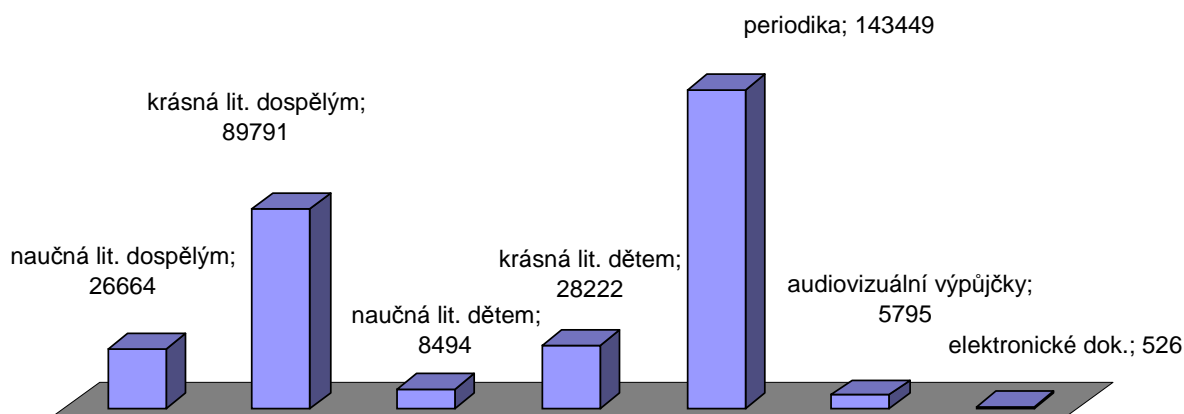
V roce 2011 bylo zakoupeno a zpracováno 4 998 knihovních jednotek, z toho 3 917 pro fond městské knihovny a 1 081 pro regionální výměnný fond. Vedle toho bylo z prostředků obcí jabloneckého regionu zakoupeno na 2 978 knihovních jednotek a zpracováno pro vlastní fondy obecních knihoven na 3 493 knihovních jednotek.

Níže uvedené grafy znázorňují využití knihovny dle charakteru poskytovaných služeb, počet návštěvníků celkem, počet návštěvníků na jednotlivých odděleních a pobočkách, počet registrovaných čtenářů a počet evidovaných výpůjček jak podle oddělení, tak podle fondu. Návštěvníci audiovizuálního oddělení a studovny s čítárnou se neregistrují.

Nejvíce návštěvníků i registrovaných čtenářů má oddělení pro dospělé čtenáře, nejvíce výpůjček se uskutečnilo ve studovně a čítárně. Nejvíce půjčovanými knihovními jednotkami jsou periodika, teprve po nich beletrie, naučná literatura a audiovizuální nosiče (CD, DVD), což je ovlivněno nejen poptávkou po daných dokumentech, ale i jejich rozsahem, dobou výpůjčky a zastoupením v knihovním fondu. U poboček se jak v případě počtu návštěvníků, tak registrovaných čtenářů a počtu výpůjček drží pořadí 1.Mšeno, 2.Šumava, 3.Kokonín a 4.Janovská, což je dáno velikostí obsluhované oblasti a populace.

Vypůjčky podle fondu

IV. Standard VKIS

Standard veřejných knihovnických a informačních služeb, definovaný metodickým pokynem Ministerstva kultury ČR, stanovuje základní kvantitativní a kvalitativní podmínky poskytování knihovnických služeb na základě vybraných indikátorů tak, aby umožnil knihovnám a jejich zřizovatelům srovnání a kontrolu dostupnosti a kvality poskytovaných veřejných služeb v dané obci, oblasti, popř. regionu.

V níže uvedené tabulce jsou vyjmenovány indikátory pro knihovny v obcích s více než 40.000 obyvateli:

Indikátor	Doporučená hodnota	Městská knihovna
Provozní doba pro veřejnost	50 a více hodin	50 hodin
Výdej na nákup knihovního fondu	25 – 35 Kč / 1 obyvatel	17,66 Kč / 1 obyvatel
Přírůstky knihovního fondu	7.500 a více	4.998
Počet studijních míst	75 a více	70
Počet veřejných stanic připojených k internetu	15 a více	16

Městská knihovna splňuje indikátor provozní doby pro veřejnost, tj. padesát hodin v případě oddělení studovny, čítárny a multimediálního oddělení a nabízí od pondělí do pátku 10 hodin denně přístup k dennímu tisku, časopisům, zákonům, elektronickým databázím a internetu. Do jisté míry splňuje i indikátor počtu veřejných stanic připojených k internetu, avšak mnohé PC stanice jsou především určeny k vyhledávání v elektronickém katalogu než k práci na internetu. Ostatní indikátory knihovna nesplňuje. Ve výdajích na nákup knihovního fondu v přepočtu na jednoho obyvatele došlo k dalšímu poklesu ve srovnání s předcházejícím obdobím, a to na částku 17,66 Kč (započítávají se pouze prostředky vlastní, nikoliv získané z dotací: k 31.12. výdaje na aktualizaci fondu 781 098,- Kč / 44 223 obyvatel města). Přestože lze za studijní místa považovat i místa určená ke čtení, na doporučenou hodnotu nedosáhneme. Stejně tak tomu je i v počtu přírůstků pro aktualizaci knihovního fondu (včetně výměnného regionálního fondu). Ke splnění limitů nestačí jen dostatečné finanční prostředky, ale také prostorové možnosti.

V listopadu 2011 byla schválena novela standardu VKIS, která mění hodnoty výše uvedených indikátorů, a to v případě výdajů na nákup knihovního fondu na 1 obyvatele obce na 30,- až 45,- Kč; počet přírůstků na 10% z knihovního fondu, tj. k 31.12. sledovaného roku na 10 363 knihovních jednotek; počet studijních míst na 120 a více; počet veřejných stanic připojených k internetu na 20 a více. Novela si všímá dalších faktorů, např. plochy knihovny určené pro uživatele: 60 m² na 1000 obyvatel, tj. v případě našeho města 2 640 m², knihovna však nabízí 915 m² včetně poboček.

V. Finanční hospodaření

1. Rozpočet

Rozpočet roku 2011 byl sestaven jako ztrátový s tím, že výše ztráty byla stanovena ve výši účetních odpisů, a to 47 tisíc Kč.

Položka	Hlavní činnost	Vedlejší činnost	Celkem
Dotace na provoz od zřizovatele	6 683		6 683
Dotace KÚ	959		959
Dotace státní	5		5
Výnosy z činnosti	616	61	677
Ostatní výnosy z činnosti	12		12
VÝNOSY CELKEM	8 275	61	8 336
Spotřeba materiálu	1 112	3	1 115
DDHM	71		71
Spotřeba energie	401		401
Oprava a udržování	79		79
Ostatní služby	246		246
Mzdové náklady	6 006	49	6 055
Sociální náklady	242		242
Ostatní náklady	40		40
Odpisy	52		52
NÁKLADY CELKEM	8 249	52	8 301
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	26	9	35

Hlavní činnost byla zisková ve výši 26 tisíc Kč, hospodářská činnost rovněž zisková ve výši 9 tisíc Kč. Výnosy vlastní byly plánovány ve výši 641 tisíc Kč, podařilo se je o 36 tisíc překročit. Celkově městská knihovna dosáhla zisk 35 tisíc Kč. Ze zisku pokryje neuhrazenou ztrátu z minulých let ve výši 2 359,20 Kč a zbylých 32 442,82 Kč přidělí do rezervního fondu. V rámci rozpočtu 2011 se podařilo obměnit 3 PC sestavy, 2 záložní zdroje k PC, 1 tiskárnu a další drobné vybavení.

2. Granty, jiné finanční zdroje a další formy podpory

Z grantového programu Knihovna 21.století jsme získali od Ministerstva kultury ČR dotaci 5 000,- Kč na projekt Hovory pod rampou 2011, zaměřený na autorská čtení, setkání se spisovateli a cestovateli, na setkání s osobnostmi, které se zabývají historií města i regionu, popř. svou přednáškovou činností popularizují vědní obory či jinak prospěšné oblasti společenského života. Z grantového programu VISK 8A se podařilo snížit náklady za používání informačních zdrojů TAMTAM o 31 680,- Kč a ASPI o 8 640,- Kč. Provozní náklady snižuje i zapojení našich poboček Mšeno a Kokonín do celorepublikového projektu PIK, díky kterému je připojení k internetu zdarma. Z rozpočtu Libereckého kraje získala knihovna na výkon regionálních funkcí pro knihovny okresu dotaci ve výši 959 000,- Kč. Z programu Jablonec nad Nisou 2011 čerpala 6 000,- Kč na organizaci XI. ročníku literární soutěže na téma Ten umí to a ten zase tohle a 5 000,- Kč na III. ročník fotografické soutěže pod názvem Cesta za světlem. Nadace Preciosa přispěla částkou 5 000,- Kč na nákup licence on-line přístupu do elektronické databáze Co to je. Z projektu Česká knihovna obohatila knihovna svůj fond o 15 knih v hodnotě 2 913,- Kč. PhDr. Jiří Mrva daroval 4 kusy knihy Operace Verdikt v celkové hodnotě 1 000,- Kč.

Žádosti o finanční příspěvek na pořízení Biblioboxu ve výši 50 000,- Kč u Nadace Preciosa, na pořízení čtečky elektronických knih ve výši 10 000,- Kč a na aktualizaci fondu zjednodušené cizojazyčné četby ve výši 10 000,- Kč u TRW Lucas Varity zůstaly nevyslyšeny.

Poděkování náleží partnerům našich soutěží společnosti FOTO LACCER, libereckému Knihkupectví a antikvariát Frič, nakladatelství Bor, fotoklubu Balvan, kteří přispěli k ocenění výherců věcnými dary, popř. dárkovými poukazy. Za technickou správu našich internetových stránek zdarma náleží poděkování společnosti AS4U.CZ.

VI. Veřejnosprávní kontrola

Ve dnech 25.-26. května proběhla kontrola hospodaření s finančním příspěvkem poskytnutým z rozpočtu města Jablonec nad Nisou za rok 2010. Pověření ke kontrole ve smyslu § 13 odst. 1 zákona o finanční kontrole s

odkazem na § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, vydal Městský úřad Jablonec nad Nisou pod č.j. ORO/11/2011 dne 16.05. 2011. Kontrolu provedli: Ing. Jitka Hujerová, Bc. Jan Holeček, Svatava Balásková. Při kontrole bylo zjištěno:

Příspěvková organizace hospodařila v roce 2010 v souladu se schváleným rozpočtem. Účetnictví, dle názoru kontrolního orgánu, podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky v souladu se zákonem o účetnictví. Účetní evidence je vedena přehledným způsobem.

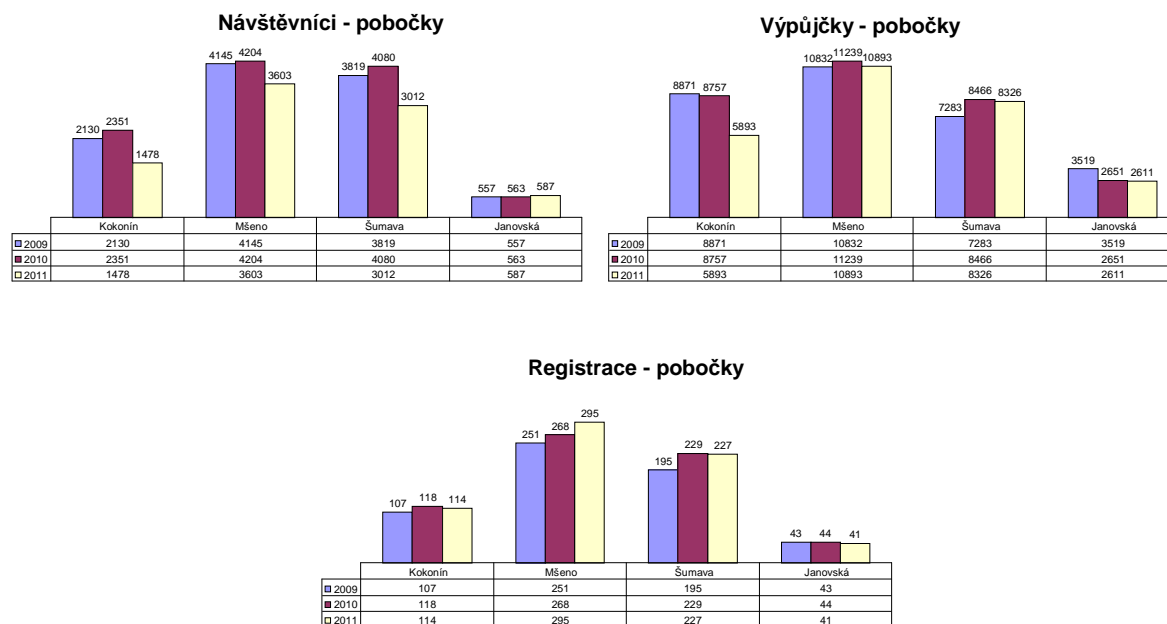
Ve dnech 14. června - 14. července probíhala daňová kontrola k dotačnímu titulu z rozhodnutí č.j. 174/2005-122-OUK o poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu ČR na rok 2005 včetně podmínek přidělení dotace, povinnosti příjemce dotace a podmínky zúčtování dotace ze dne 17.05.2005. Daňovou kontrolu provedly referentky dotací Ing. Jana Vanerová a Jitka Martínková z Finančního úřadu v Liberci, oddělení dotací, referát III. s pracovištěm Jablonec nad Nisou. Závěr kontroly:

Kontrolou bylo zjištěno, že se daňový subjekt nedopustil porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., v platném znění.

VII. Činnost knihovnická

V souvislosti se snížením provozní dotace a mzdových prostředků došlo v únoru 2011 k omezení provozu poboček Kokonín, Mšeno, Šumava ze dvou dnů v týdnu na jeden, k ukončení dvou pracovních poměrů knihovnic určených pro práci na pobočkách a k ponížení úvazků v městské části o 4,8 %. Jejich pracovní povinnosti byly včleněny do pracovních úvazků a náplní práce zaměstnanců hlavní budovy. Za daných podmínek již není možné zajistit provoz poboček v případě účasti těchto zaměstnanců na školení, poradách, čerpání dovolené, nemocnosti či potřeby zástupu na hlavní budově.

Z níže uvedených grafů vyplývá, že omezení provozní doby se projevilo snížením návštěvnosti, v případě výpůjček nastal výrazný pokles na pobočce Kokonín. Především se však zvýšilo pracovní vytížení knihovnice ve výpůjčním procesu na úkor jiných knihovnických aktivit a služeb (zařazování, značení, probírky knihovních jednotek, konzultace poskytované čtenářům, pořádání lekcí a tvůrčích aktivit pro školy).

K novým knihovnickým službám roku patří možnost:

- vracet knihovní jednotky kdykoliv prostřednictvím návratového boxu Herbie,
- vedle rezervací knihovních dokumentů provádět i jejich on-line objednávku,
- absenčně si půjčit a vyzkoušet čtečku elektronických knih.

7.dubna 2011 proběhla v Národní knihovně ČR v Praze 15. členská schůze Sdružení uživatelů knihovních systémů Lanius SKAT, kde se schvalovala výroční zpráva za období 2010, návrh rozpočtu na rok 2011, řešila problematika analytického popisu v českých knihovnách a představila vlastní koncepcí RFID pro manipulaci s knihovními jednotkami a pro ochranu fondu.

VIII. Regionální funkce

Městská knihovna v Jablonci nad Nisou zajišťuje výkon regionálních funkcí celkem pro 37 knihoven okresu, z toho 7 profesionálních, 30 neprofesionálních. Provoz oddělení regionálních služeb zajišťují 2 pracovníci, které provádějí metodické poradenství, revize, aktualizace fondu, nákup knih do výměnného souboru a z finančních prostředků obcí pak i do stálého fondu jednotlivých knihoven.

V roce 2011 bylo poskytnuto 74 konzultací a 79 metodických návštěv, které byly zaměřeny na práci s knihovním programem Clavius, revize a aktualizace knihovního fondu, výběr knih do stálého fondu knihoven, práci s internetovými stránkami. Celkem bylo distribuováno 226 souborů s 6597 svazky. Knihy do výměnných souborů si knihovníci vybírají sami v oddělení regionálních služeb nebo pomocí objednávek z on-line katalogu nebo jsou jim přidělovány knihovnicemi z oddělení regionálních služeb. Každá knihovna obdrží během roku nejméně dva výměnné soubory, které jsou distribuovány služebním autem liberecké krajské knihovny.

Všechny knihovny zaslaly roční statistické výkazy oddělení regionálních služeb, které zpracovalo celookresní statistiku a odeslalo ji do NIPOS(-u) a do KVK Liberec. Celkem bylo odesláno 41 statistických výkazů.

Stav výměnného fondu k 31.12. 2011 činil 8777 svazků, přírůstek v loňském roce činil 1081 svazků. Výměnný fond byl zakoupen v hodnotě 197 651,- Kč za knihy a 4 791,- Kč za časopisy. Podíl nákupu výměnného fondu z dotace na výkon regionálních funkcí je 21,11 %.

Nákup a zpracování knih z prostředků obcí využívá celkem 26 knihoven okresu. Některé městské knihovny jsou v tomto směru zcela soběstačné a využívají pouze naše výměnné soubory. Jiné knihovny tak činí kvůli nízkému rozpočtu svých obcí a knihy do stálého fondu nenakupují. V roce 2011 bylo zakoupeno 2978 knih a časopisů v hodnotě 353 401,- Kč za knihy a 29 905 za časopisy. Knihy byly kompletně zpracovány, t.j. zkatologizovány, označeny, obaleny a distribuovány. Počet zpracovaných knih včetně darů a nezapsaných knih po revizích činí 3493 svazků. Nové knihy si knihovnice vybírají samy v knihkupectví Beta-Dobrovský, některým provádí akvizici vedoucí oddělení regionálních služeb. Knihovny též využívají nabídky dealerů.

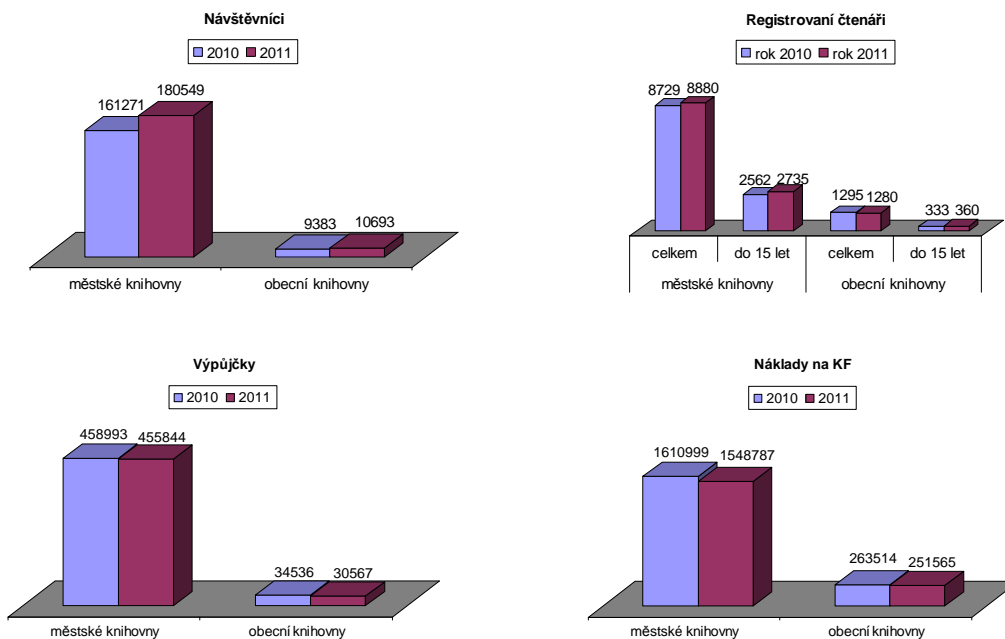
Revize fondu proběhly v knihovnách: Albrechtice, Jílové u Držkova, Líšný, Maršovice, Vlastiboř, Zlatá Olešnice. Celkem bylo zrevidováno 22 040 knihovních jednotek. Před každou revizí proběhly aktualizace fondu, knihy byly seřazeny, zastaralé knihy odepsány. Každá revize byla ukončena revizním protokolem, kde byly v příloze zapsány ztracené knihy, které byly následně odepsány.

V průběhu roku se konaly 4 knihovnické aktivity. Zaměřeny byly na práci se systémem Clavius a on-line katalogem (výběr, rezervace, objednávky, MVS), na katalogizaci, výměnu zkušeností, na novinky a trendy v knihovnictví, práci s redakčními systémy internetových stránek, na změny v projektu PIK, plnění standardu VKIS a jeho novelizaci, na personální změny v jednotlivých knihovnách. Aktivity se konaly v Tanvaldě a v Lučanech n.N., pro neprofesionální knihovny v Jablonci n.N.

Servis automatizovaných knihovních systémů provádí externí zástupce firmy Lanius Ing. Škrabal. Jedná se o aktualizace, úpravy a odstraňování závad na přání knihovníků. Poplatky za tyto služby si hradí obce ze svých rozpočtů.

Regionální oddělení se podílelo na přechodu ze systému Lanius na Clavius v knihovně Desné a na rok 2012 připravilo podklady k projektu revizních modulů pro současné uživatele automatizovaných systémů.

Některé statistické hodnoty profesionálních (městských, včetně pověřené) a neprofesionálních (obecních) knihoven Jablonecka zachycují níže uvedené grafy: ve vztahu k roku 2010 se povětšinou počet návštěvníků i počet registrovaných čtenářů zvýšil, v případě výpůjček a vynaložených nákladů na obnovu fondu je tomu naopak.

IX. Činnost kulturně-výchovná a propagační

V roce 2011 probíhala tradiční cyklická setkání věnovaná hudbě s Věrou Štrunclovou, jablonecké bižuterii a výstavnictví s Janou Novou, historií města a jeho okolí s Václavem Vostřákem, astronomií s Martinem Gembecem, poskytování první pomoci s lektorkami Českého červeného kříže. Pokračovali jsme v pravidelném promítání filmů z fondu audiovizuálního oddělení pro veřejnost. Nechyběla ani autorská čtení, setkání se spisovateli, cestovateli a dalšími zajímavými osobnostmi. Pokračovali jsme v Hovorech pod rampou, na které jsme obdrželi finanční příspěvek z grantového programu Knihovna 21.století.

Leden

- Dagmar Pecková (s Věrou Štrunclovou)
- UFO - Která vidáme nejčastěji (s Martinem Gembecem)
- Starosta A.H. Posselt (s Janou Novou)
- Problémy jablonecké zimy (s Václavem Vostřákem)
- Divokým Kurdistánem (s Radkou Tkáčikovou)
- Evropská souostroví snů (promítání)
- Umím používat autolékárničku ? (ČČK)
- Nejsem žádná lvice aneb Kamila Moučková o sobě
- Dějiny služební kynologie (s Jiřím Rulcem)
- Koncentrační tábory na Jablonecku (s Luborem Lacinou)

Únor

- Rok 2010 v astronomii a kosmonautice (s Martinem Gembecem)
- To jsem taky zažil (zážitky Jiřího Kotena, sběratele podpisů známých osobností)
- Skladby pro dechové nástroje (s Věrou Štrunclovou)
- Pobaltí (s Pavlem Grosmanem)
- Jak se ošetří zlomeniny (ČČK)
- Evropské jeskyně (promítání)
- Píseň o lese (s tvůrci knihy Sigfridem Weisem a Otokarem Simmem)
- Jablonecký průmysl (s Václavem Vostřákem)

Březen

- Planetky (s Martinem Gembecem)
- Soprán Gabriely Beňačkové (s Věrou Štrunclovou)
- Kardiopulmonální resuscitace (ČČK)

- Evropské vulkány (promítání)
- Venezuela (s Jiřím Kovalčíkem)
- Jak vznikla Ema a Kouzelná kniha (s Petrou Braunovou)
- Lahodná vteřina Stanislava Kubína
- Pohádky Jindřišky Kratschmarové
- K historii knihovny (s Václavem Vostřákem)
- Povídání o počasí s Alenou Zárybnickou
- Drobné památky Jizerských hor (s Josefem Kunou)

Duben

- Noc s Andersenem (pohádkový večer pro děti)
- Sergej Rachmaninov (s Věrou Štrunclovou)
- Merkur (s Martinem Gembecem)
- Arabský svět aneb Máme se bát islámu? (s Pavlou Jazairiovou)
- Historická města Durynska (s Luborem Lacinou)
- Krvácení (ČČK)
- Paříž (promítání)
- Budoucnost Jablonce v našich plánech (s Václavem Vostřákem)
- Život s Janáčkem (další vzpomínání Josefa Bočka)
- Julius Streit aneb Příběh knihovníka (s Janou Novou)

Květen

- Francouzská opera (s Věrou Štrunclovou)
- Mezinárodní vesmírná stanice (s Martinem Gembecem)
- Máchovské mýty a omyly (s Markem Sekyrou)
- Indie (s Radkou Tkáčikovou)
- Neúrazový urgentní stav (ČČK)
- Normandie (promítání)
- První pomoc zážitkem (s Karlem Štěpánkem)
- Počátky jabloneckých výstav bižuterie (s Janou Novou)
- Jablonecká zeleň a parky (s Václavem Vostřákem)

Červen

- Cesta za světlem (slavnostní vyhlášení výsledků fotografické soutěže za doprovodu hudební skupiny N.O.C.)
- Orchestrální skladby (s Věrou Štrunclovou)
- Zatmění Měsíce a Slunce (s Martinem Gembecem)
- O nás aneb Český červený kříž se představuje
- Keňa, zpátky v zemi Masajů (s Monikou Schierovou a Monikou Sobotkovou)
- Jablonecké výstavy v letech 1965 až 1968 (s Janou Novou)
- Francie (promítání)
- Jablonec - vstupní brána do Jizerských hor ? (s Václavem Vostřákem)

Září

- Italská opera (s Věrou Štrunclovou)
- Výletní cíl Sasko (s Luborem Lacinou)
- Raketoplány končí (s Martinem Gembecem)
- Opět o nás aneb Český červený kříž se představuje
- Den evropského dědictví (promítání filmů o jabloneckém regionu)
- Panoráma města Jablonec nad Nisou (s Janou Novou)
- Irsko (promítání)
- Lučanská pozdvižka 1890 (s Petrem Novým)
- Cambridgeské zkoušky z angličtiny (o zkouškách s Terezou Ševčíkovou)

Říjen

- George Gershwin (s Věrou Štrunclovou)
- Temnota (autorské čtení Kláry Janečkové)

- Pohádka od rybníka Žabince (autorské čtení Jindřišky Kratschmarové)
- Když trubadúři hráli a veršovali (s Olgou Novotnou a Duro Nux)
- Týden knihoven (prezentace služeb: o audioknihách pro seniory, knihovnické štěstí z klobouku, najdi knihu, čteme noviny při kávě, minuty nad knihou, tvůrčí dílny, co najdu na webu, práce s Claviem apod.)
- Londýn a jižní Anglie (se Zdeňkem Skořepou)
- Karel Hvizďala o médiích a literatuře
- Jablonecká sportoviště (s Václavem Vostřákem)
- Jsou všechny hvězdy stejné (s Martinem Gembecem)
- Vše o dárcovství krve (ČČK)
- Smutná Braunová (o knize Kalvárie s Jitkou Smutnou a Petrou Braunovou)
- Belgické Flandry (promítání)
- Mšeno nad Nisou (s Václavem Vostřákem)
- Historie vepsaná do betonu (další pokračování s Jiřím Duškem)
- Jablonecké výstavy v 70. letech (s Janou Novou)

Listopad

- Pohled'me na Měsíc (s Martinem Gembecem)
- Oldřich z Chlumu (o historii a skutečnosti s Vlastimilem Vondruškou)
- Leoš Janáček (s Věrou Štrunclovou)
- Rozdýchejte s námi Evičku (ČČK)
- Rakousko (promítání)
- Jablonecká nemocnice (s Václavem Vostřákem)
- Výletní cíl Drážďany (s Luborem Lacinou)
- Doteky poezie (s Věrou Kopeckou)
- Pohádky pro Dášenu (divadlo Rolnička)
- Jablonecké výstavy v 80. letech (s Janou Novou)

Prosinec

- Vánoce s hudbou (s Věrou Štrunclovou)
- Krásy zimní oblohy (s Martinem Gembecem)
- Ten umí to a ten zase tohle (slavnostní vyhlášení výsledků literární soutěže s představením spolku VOZICHET Nastavte uši, pozorujte)
- O ženách, mužích a skřítcích v hlavě (s Petrem Petříčkem, Evou Koudelkovou a Jiřím Dostálem)
- (Ne)život v centru (architektonická procházka s Jakubem Chuchlíkem, Janem Kadlasem a Davidem Pavlíškou)
- Kréta (promítání)
- Jizerské květy (o antologii německy píšících autorů Jablonecka a Semilská s Markem Sekyrou a Otokarem Simmem)
- Šou spisovatelky aneb Psychopat (s Katerinou Kaltsogianni)
- Jablonecká doprava (s Václavem Vostřákem)

Na schodech městské knihovny jsme během roku představili fotografické práce manželů Majtánových Touha po světle II, fotografie Radky Tkáčikové věnované Tibetu, nejlepší fotografie z fotosoutěže Cesta za světlem, snímky Moniky Schierové a Moniky Sobotkové Keňa - země kontrastů, práce Lubora Laciny Výlety do durynských měst. Formou výstavy jsme podpořili projekt fondu Unicef Adoptuj panenku - zachrániš dítě.

V rámci projektu Jablonec nad Nisou 2011 připravila knihovna v I.pololetí III.ročník fotografické soutěže na téma Cesta za světlem. Vedle místostarosty města Petra Tulpy převzaly záštitu také fotoklub Balvan, společnost Foto LACCER a Knihkupectví a antikvariát Frič. Do soutěže bylo přihlášeno na 177 prací 70 autorů z celé republiky. Ve II.pololetí za finanční podpory města z téhož kulturního projektu uspořádala knihovna XI.ročník literární soutěže na téma Ten umí to a ten zase tohle (motto Jan Werich). Záštitu převzal místostarosta města Petr Tulpa a patronkami soutěže se staly Dr. Eva Koudelková z nakladatelství Bor, autorky Olga Novotná a Petra Langová. V soutěži se hodnotilo na 105 prací.

Do V.ročníku luštitelské soutěže O zlatou makovici, tentokrát zaměřenou na svět zvířat, se zapojilo 130 účastníků. Soutěž proběhla za finančního přispění kanceláře starosty města.

O drobné ceny mohli naši čtenáři soutěžit i během roku ve vědomostních elektronických kvízech či v literárním detektivovi. Zapojit se mohli i do elektronických anket, ve kterých jsme se zajímali o reakce na snížení výdajů na nákup knih a časopisů, omezení provozu poboček, plánované zvýšení DPH u knih, na hodnocení budoucnosti knihoven ve světě elektronických knih, na způsoby čtení elektronických knih, na samoobslužný systém půjčování knih, na službu Objednej si z RF, na využívání jiných literárních a knihovnických portálů, ale také na předsevzetí číst více knih či nakolik nás ovlivní zhlédnutí film k přečtení literární předlohy.

V rámci kampaně Březen - měsíc čtenářů jsme usilovali o vyhlášení Čtenáře roku 2011, který v předcházejícím roce si vypůjčil a přečetl nejvíce knih. Bohužel ani jeden z první trojice oslovených neaktivnějších čtenářů o ocenění, slavnostní předání certifikátu a následný postup do krajského a celorepublikového kola nestál.

V pátek 1.dubna 2011 proběhla pojeďnácté mezinárodní akce na oslavu narození dánského pohádkáře Noc s Andersenem. K 1040 místům naší planety se připojila také jablonecká knihovna, která připravila pro dětské čtenáře zábavný večer, věnovaný pohádkám Václava Čtvrťka. Během večera se děti mohly setkat s motýlem Emanueleem, Makovou panenkou, vílou Amálkou, Rumcajsem, Mankou, Cipískem, vodníkem Kebule, Křemílkem a Vochomůrkou a nechyběly ani roztodivné víly s loupežníky a zlou babou.

Organizačně jsme podpořili mezinárodní výtvarnou soutěž Krakonoš, Krabat - znáte je?, kterou vyhlásily na II. pololetí Centrum informací a regionálního vzdělávání v Jelení Hoře – „Krkonošská knihovna“, Lužickosrbský Institut, Lužickosrbská centrální knihovna v Budyšině. Letošní soutěž byla tematicky rozšířena o Krabata, nejoblíbenější bytost lužickosrbského folkloru, osobu výjimečnou pro lužickou kulturu. Žáci ZŠ Jablonec n.N. - Kokonín a Svobodné základní školy získali v kategorii 7 - 10 let první tři místa a další pak i čestná uznání. Za jejich osobní účast na slavnostním vyhlášení výsledků v sobotu 10. prosince 2012 v polské Jelení Hoře, kde reprezentovali Českou republiku, jim náleží naše poděkování. Oceněné práce se vystavovaly v polských, německých a českých knihovnách.

X. Další vzdělávání pracovníků

V roce 2011 se knihovníci účastnili kurzu zaměřeného na komunikaci s uživateli kulturních institucí, na práci s redakčním systémem Plon pro web SKIP(u), na práci v programu Scribus pro tvorbu propagačních materiálů, na řešení nenaplněných závazků čtenářů vůči knihovnám, na využití elektronických knih a na systém jejich půjčování ve veřejných knihovnách v Německu, na marketing knihovny a jejich služeb, na řízení lidských zdrojů, na využití facebooku v knihovnických službách, na připravenost knihoven poskytovat služby neslyšícím uživatelům. Svě zastoupení měla knihovna na cyklickém kurzu inovativního knihovnictví, na mezinárodní konferenci v Jelení Hoře o elektronických službách knihoven, na semináři plněni regionálních funkcí pověřenými knihovnami v České republice, na semináři věnovanému bezpečnosti informačních technologií, na konferenci SKIPu se zaměřením na autorský zákon, ale také na služby švýcarských knihoven. Po celý rok běžel cyklický kurz anglického jazyka. Další školení byla zaměřena na čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb a aktuální problematiku účetnictví příspěvkových organizací v praxi. Uspořádali jsme také exkurze do nové městské knihovny v Semilech, do univerzitní knihovny v Liberci a pod vedením regionálního výboru SKIP zájezd po knihovnách v Žitavě, Eibau a Varnsdorfu.

XI. Výhled na další období

Vzhledem k výši plánované dotace zřizovatele v limitu 6 698 tisíc Kč na rok 2012 a k předpokládaným vlastním výnosům, dotacím a k pokrytí nutných výdajů spojených s náklady na provoz, energie, opravy a udržování, mzdy, pojištění apod., věnujeme na aktualizaci knihovního fondu 639 tisíc Kč, tj. 14,45 Kč na obyvatele města (dle novelizovaného standardu VKIS se doporučuje 30 až 45 Kč), na obnovu techniky 0,- Kč a na pořízení nábytku v souvislosti se stěhováním pobočky Janovská 20 tisíc Kč, z investiční části 70 tisíc Kč na pořízení šatních skříněk v přízemí hlavní budovy. Rádi bychom obnovili prostor šatny a umožnili zájemcům z řad uživatelů odložit si kabáty, deštníky a tašky.

V následujícím roce bychom chtěli pokračovat v našich Hovorech pod rampou, a proto jsme podali žádost o finanční podporu z programu Knihovna 21. století. Nadále bychom chtěli zachovat přístup do databází TamTam, ASPI či Co to je? a prostřednictvím programu VISK 8A snížili náklady na jejich pořízení. Pokusíme se oslovit naše tradiční dárcy o příspěvek na aktualizaci zjednodušené cizojazyčné četby, v případě německého jazyka se pokusíme oslovit o podporu či případnou spolupráci Dům česko-německého porozumění v Rýnovicích. Po vzoru českých i zahraničních knihoven bychom chtěli obohatit fond o stolní hry pro děti a

nabídnout tak alternativu k rozšířeným elektronickým hrám. Budoucím uživatelům knihovny a zájemcům o knihovnické služby umožníme on-line předběžnou elektronickou registraci.

Pro časté výpadky datových služeb SHDSL prostřednictvím společnosti T-Mobile bychom rádi využili nabídky zřizovatele připojit se k internetu zdarma od jím vybraného dodavatele. V případě hlasových služeb budeme usilovat o návrat k lince ADSL. Financování internetu pro pobočky Kokonín a Mšeno bychom prozatím ponechali na projektu PIK, nebude-li v příštím roce ukončen.

Finanční částka na výkon regionální funkce se na rok 2012 zvýšila o 10 tisíc Kč na 969 tisíc Kč, z kterých plánujeme vydat na aktualizaci knihovního fondu pro výměnné soubory určené knihovnám Jablonecka na 209 tisíc Kč. Revize fondu obecních knihoven se plánují pro Lučany, Huť, Lhotku, Rychnov a Stanový. V případě, že bude schválena žádost v programu VISK 3, spustíme realizaci projektu na doplnění revizních modulů systému Clavius pro 13 knihoven okresu.

Z finančních důvodů jsme přípravu dalších projektů na modernizaci elektronických služeb a služeb ve výpůjčním procesu odložili. I v případě žádostí o finanční prostředky bychom nepokryli spoluúčast.

V únoru 2012 nás navštíví zástupci švýcarských knihovníků ze St. Gallen v rámci své studijní cesty po Libereckém kraji, kdy se seznámí nejen s výkonem regionální funkce pověřené knihovny, ale také s plněním městské funkce jak v oblasti knihovnické, tak kulturní přímo v praxi.

Městská knihovna bude v roce 2012 nadále bariérová, nepřístupná imobilním čtenářům, maminkám s kočárky, těžce schůdná seniorům, bez skladového zázemí a zázemí pro zaměstnance. Rekonstrukce sociálního zařízení, fasády, oken, střechy, elektrických rozvodů, dveří, ale také vnitřních uměleckých prvků není ze strany zřizovatele plánována.

Mgr. Zbyněk Duda
ředitel knihovny